

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİNİN UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN, ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (TRABZON İLİ ÖRNEĞİ)

Tarkan YAZICI

M.E.B. Adana-Çukurova Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Piyano Öğretmeni
tarkanyazici@hotmail.com.tr

ÖZET

Müzik dersi öğretim programının, ilköğretim okullarındaki uygulamasının istenilen düzeyde gerçekleşmediği ve bu uygulamalar sırasında, müzik öğretmenlerinin çeşitli zorluk ve sorunlarla yüz yüze geldiği düşünülmüştür. Bu amaçla, yaşanan sıkıntıların tespit edilerek, ilköğretim müzik öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerine ulaşılması hedeflenmiştir.

Araştırma boyunca nitel ve nicel araştırma modeli kullanılırken, araştırma yöntemi olarak survey (tarama), araştırmada veri toplama aracı olarak da anket formu kullanılmıştır. Araştırma 2008-2009 eğitim-öğretim yılı Trabzon ili genelinde, müzik öğretmenlerinin görev yaptığı tüm ilköğretim kurumlarını kapsamaktadır. Bu amaçla, Trabzon ili genelinde görev yapan 107 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programı uygulama düzeyine büyük ölçüde ulaştıklarını göstermiştir. Okullardaki müzik dersliğinin bulunmaması, müzik ders saatlerinin yetersiz olması, öğrenci, veli, okul müdürü, öğretmen ve toplumun ilgisizliğinin yanı sıra geçim sıkıntısı, ek iş yapma gerekliliği, kendini yetersiz hissetme gibi müzik dersinin hedeflerine ulaşabilmesini engelleyen çeşitli sorunların varlığı da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, İlköğretim.

*Bu makale KTÜ Fatih Eğitim Fakültesinde “İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların, Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Trabzon İli Örneği)” Yüksek Lisans tezi çalışmasının bir bölümüdür.

THE ASSESSMENT OF THE PROBLEMS FACING ELEMANTARY SCHOOL MUSIC EDUCATION FROM THE TEACHERS' POINT OF VIEW (EXAMPLE OF CITY OF TRABZON).

ABSTRACT

It was proposed that the program of the music education in elementary school level has not been meeting the needs along with all the mistakes that's been done in this area, and that the teachers are often left alone to face the problems by themselves. It was

targeted to reach each and every thought and standpoint of elementary level music teachers' by establishing all the challenges that are experienced by them day in day out.

During the research using qualitative and quantitative research model, as the survey research method (scanning), in the research a questionnaire was used as a means of data collection. The research includes all the elementary schools that the music instructors served in the 2008-2009 academic year, in the province of Trabzon. With this purpose, 107 music teachers working in the province of Trabzon have taken part in a survey. For the most part, the data that was obtained from the research, has proved that music teachers, have reached the level of elementary music education implementation. In addition to lack of music classrooms , inadequate music lessons, negligence of students, parents, school principals, teachers and society , additional problems such as the necessity for a second job just to make ends meet, feeling of incompetence which prevents the music education to reach it's primary goal also have been identified.

Key Words: Music, Music Education, Primary Education.

1. GİRİŞ

İnsan, doğduğu andan itibaren ölene kadar, hep aldığı eğitimin ürünü olmuştur. Ünlü Fransız Filozofu Helvetius; "Aldığımız eğitim ne ise o kadar oluruz" diyerek 18.yy.da eğitimin önemini vurgulamıştır (Baltaş, 1992). İnsanoğlu eğitimsiz var olamaz. Nefes alma gibi doğuştan gelen bazı hareketlerin dışında hemen her davranışını öğrenmek yani eğitim ile kazanmak zorundadır (Başaran, 1994). Eğitimin temeli olan insan, toplumsal ve kültürel bir varlıktır. Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılarıyla bir bütün olan insan, yapısı gereği sağlıklı ve uyumlu yaşamayı ister. İsteddiği bu yaşama ulaşabilmesi için bireyin, tüm gücünü ve yeteneğini harekete geçirmesi ve kendini geliştirmesi gerekmektedir. Bilim, teknoloji ve sanat günümüz insanının yetişme, gelişme ve çalışma alanını oluşturur. Bu anlamda bilim, teknoloji ve sanat insanın tüm gücünü kullanarak kendini geliştirme isteğinin bir ürünü ve süreci olarak ortaya çıkmaktadır (Uçan, 1997). Sanat; aklın ve duyguların eğitimi açısından bilincin tüm fonksiyonlarını harekete geçiren en etkili araçtır. Sanat eğitimi, bu nedenle temel anlamda bir eğitim gerektirir. Resim, müzik, dans, drama gibi sanatın dalları aracılığı ile bireyin yaşantısına girilir (Etike, 1995, s. 32).

Güzel sanatların en önemli ve vazgeçilmez unsuru olan müzik; düşüncelerimizin, duygularımızın kısaca insanın güzellik anlayışının, seslerle işlenerek anlatıldığı estetik bir bütünüdür (Uçan, 1997). Ünlü Orkestra şefi Charles Munch'a göre müzik; kelimelerin anlatabileceği, aklın kavrayabileceği tüm ifadelerden ya da tüm kavramlardan çok daha ötelere ulaşabilir. İnsanların müzik dili ile anlaşabilmesi, tanrının insanlara bağışladığı en büyük hazinedir ve bu hazineyi kötüye kullanmaya hiç kimsenin hakkı yoktur (Munch, 2008). Müziğin rotası insanlığın gittiği yoldur. Dolayısıyla da toplumda meydana gelen tüm dalgalanmalar, müzikte de kendisini gösterir. Konfüçyüs'e göre; bir toplumda müzik bozulmuşsa, o toplumda pek çok şey de bozulmuştur. Yani bir toplumda müzik iyi ise o toplumda her şey yolundadır (Güngör, 1990).

Eğitim amacı ile yapılan müzik öğretimine eğitsel müzik öğretimi diyoruz. İlköğretim okullarında yapılan müzik öğretimi bu kapsama girer. Toplumun hemen her bireyi ilköğretimden geçer (geçmesi gerekir); demektir ki, toplumun geleceği (iyi ya da kötü olarak) ilköğretimde hazırlanır. Müzik konusunda da bu böyledir: ilköğretim okulundan geçen her kişi müzik öğrenimi de alır ve toplumun müzik geleceği (iyi ya da kötü olarak) bu okullarda hazırlanır. İlköğretim, toplumun ekonomik ve kültürel geleceğinin biçimlendirilmesinde, gereği gibi değerlendirilirse, en etkin araçtır. Böyleyse; müziğin, bütün türleriyle hem toplumsal hem de kültürel açıdan önemi var, demektir. Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi de ancak eğitsel müzik öğretimiyle ilköğretimde yönlendirilebilir. Okulda edinilen değerler, iyi ve kötü yönleriyle, gitgide ailede ve toplumda da yaşanılır olmaya başlar. Bu müzik için de doğrudur. Öğrenciye okulda kazandırılacak müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide ailede ve toplumda da yerleşecek, bütün toplumun insanlarıncaya yaşanılır olacaktır. Bu bakımdan, eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelidir, denilebilir (Sun, 1969, s. 196- 197).

Çocuğun yaşamında, doğuşundan itibaren oluşmaya ve yer almaya başladığı bilinen müzik dilin çocuğun gelişmesinde çok önemli bir yeri vardır. Böylesine önceliği olan müzik dilin ilköğretim okullarındaki müzik eğitiminde daha fazla geliştirilmesi beklenir. Bu beklentinin gerçekleşmesi ise buna önem ve öncelik veren bir eğitim-öğretim yaklaşımıyla olacaktır (Uçan, 1999).

İlköğretim okullarımızda bazı durumlar dışında, müzik eğitimi pek sınırlı yapılmakla birlikte, onu almaya en uygun ve gerekli bir çağda çocuklara verilememekte, hiçbir zaman giderilemeyecek büyük bir fırsat gibi elden kaçmaktadır. Bugün müzik sorunu olarak en önemli iş, ilköğretim müzik eğitim ve öğretimini çözümlenektir (Say, 2001).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Trabzon ili genelindeki ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, müzik dersinin uygulanmasında karşılaştıkları sorunlar ile ilgili görüşleri doğrultusunda, müzik dersinin ilköğretim okullarındaki uygulanırlığının saptanmasıdır. Araştırma sonuçlarının, ilköğretim müzik dersinin uygulanması ile ilgili yapılacak çalışmalara temel oluşturması ve ilköğretim müzik eğitimi ve öğretimi ile ilgili yapılacak düzenlemelere yardımcı olabilmesi açısından önem taşımaktadır.

2.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Araştırmanın problem cümlesi; “ilköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir.

2.1.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki şekildedir:

1. Müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç var mıdır?
2. Haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik dersi açısından yeterli midir?
3. Müzik dersi müfredat programı tam olarak uygulanmakta mıdır?

4. İlköğretim müzik öğretmenleri kendilerini, mesleklerinin her alanında yeterli hissetmekte midir?
5. İlköğretim müzik öğretmenleri, aldıkları mesleki eğitimin, mesleki yaşantıları ile tamamen örtüştüğünü düşünmekte midir?
6. İlköğretim müzik öğretmenlerine göre; ilköğretim 1. kademe müzik dersine, sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmeli midir?
7. İlköğretim müzik öğretmenleri, öğrencilerin müzik eğitimi dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem verdiklerini düşünmekte midir?
8. İlköğretim müzik öğretmenlerine göre; veliler, veli toplantılarında çocukları hakkında müzik öğretmenleri ile diyaloga girmemekte midir?
9. İlköğretim müzik öğretmenleri, meb müzik ders kitabının, müzik eğitimi ve öğretimi için yeterli olduğunu düşünmekte midir?
10. İlköğretim müzik öğretmenleri toplumun kendilerine, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünmekte midir?
11. İlköğretim müzik öğretmenleri müzik eğitimi ve öğretimi için yerel ezgiler ile donatılmış “Türk Okul Müziği Metotları”nın gerekliliğine inanmakta mıdır?
12. İlköğretim müzik öğretmenleri, ilköğretim müzik eğitiminin, sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünmekte midir?
13. İlköğretim müzik öğretmenleri, sbs ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece eğlence dersi olarak gördüklerini düşünmekte midir?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmacının yapmış olduğu araştırma, betimsel bir araştırmadır (descriptive research). Araştırmacı Trabzon ili ilköğretim okullarındaki müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunları tespit edebilmek için araştırma türü olarak tarama yöntemini (survey) seçmiştir. Araştırmacı, elde edeceği nicel verilerin istatistiksel çözümlenmesi doğrultusunda araştırma konusunun genel bir görünümünü elde edebilmek için anket yöntemi ile örnekleme ulaşımıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma, Trabzon ili genelindeki MEB’e bağlı resmi 105 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 107 ilköğretim müzik öğretmeni ile yapılmıştır. Ancak, anket geri dönüş sayısı 86 ile sınırlandığı için araştırmanın örneklemini 86 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada çalışılan 86 müzik öğretmenine “Kişisel Bilgi Formu” ve “Müzik Öğretmeni Anketi” uygulanmıştır. Kişisel bilgi formu kullanılarak Trabzon ili genelindeki 86 ilköğretim müzik öğretmenin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olunan yüksek öğrenim kurumu gibi aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

1. Kadın müzik öğretmenleri %75,6, erkek müzik öğretmenleri %24,4 oranındadır.
2. Mesleki kıdemleri 1-5 yıllık diliminde olanlar %11,6 oranında, 6-10 yıllık diliminde olanlar %36,0 oranında, 11-15 yıllık diliminde olanlar %29,1 oranında, 16 ve daha fazla yıl görev yapmış olanlar %23,3 oranındadır.

3. Müzik eğitimi bölümü mezunu olanlar %96,5 oranında, konservatuar mezunu olanlar %2,3 oranında, diğer eğitim kurumları mezunu olanlar %1,2 oranındadır.
4. Lisan mezunları %89,5 oranında, yüksek lisans mezunları %10,5 oranındadır.
5. Branşı şan olanlar %15,1 oranında, piyano olanlar %18,6 oranında, keman olanlar %30,2 oranında, gitar olanlar %3,5 oranında, diğer (viyola, kanun, ud, bağlama, ney, viyolonsel, yan flüt, yaylı tambur) olanlar %32,6 oranındadır.
6. Görev yaptıkları okullarda müzik dersliğine sahip olanlar %45,3 oranında, müzik dersliğine sahip olmayanlar ise %54,7 oranındadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada ilköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” ve “Müzik Öğretmeni Anketi” kullanılmıştır. Aşağıda araştırmada kullanılan ölçme araçlarıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.4. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesinde bazı değişkenlerin etkisini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu kullanılarak Trabzon ili genelindeki 86 ilköğretim müzik öğretmenin kişisel düşünceleri ile ilgili aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

1. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 48’inin (%55,8) görev yerinde çalışmaktan memnun olduğu; 51’inin (%59,3) iş arkadaşlarından destek gördüğü; 37’sinin (%43,0) üstlerinden takdir gördüğü; 46’sının (%53,5) mesleğini bir başkasına önerdiği; 79’unun (%91,9) aldığı maaşın hayat standartlarını karşılamadığı; 35’inin (%40,7) ek iş yaptığı; 24’ünün (%28,0) erken emekli olmayı istediği görülmektedir.
2. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 81’inin (%94,2) müfettiş denetimi geçirdiği ancak müzik öğretmenlerini denetleyen müfettişlerin sadece 5’inin (%5,8) müzik bilgisine sahip olduğu görülmektedir.
3. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 23’ünün (%26,7) bir şansları olması halinde mesleğini, 26’sının (%30,2) branşını değiştirmek istediği; 37’sinin (%43,1) ise mesleğine dair hiçbir şeyi değiştirmek istemediği görülmektedir.

3.5. Müzik Öğretmeni Anketi

Araştırmanın konusu ile ilgili daha önceden yapılmış tez çalışmaları, kitaplar, makaleler, sempozyum bildirileri, kanunlar, yönetmelikler ve yayınların incelenmesi doğrultusunda, müzik dersinin uygulamasında karşılaşılan sorunların boyutunun saptanması amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmen anketi 1 tane açık uçlu olmak üzere toplam 20 maddeden oluşan “Kişisel Bilgiler” ve derecelendirilerek hazırlanan 23 maddeden oluşan “İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar” hakkında müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayanmaktadır.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler “SPSS 9.0 (Statistical Package for Social Science)” paket programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Toplanan verilerin frekans ve yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanıp değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular tablolar halinde sunularak yorumlanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun “müzik derslerinin daha verimli olması için özel donanımlı bir müzik dersliğine ihtiyaç duyuyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 78’i (%90,7) her zaman özel donanımlı bir müzik dersliğine ihtiyaç duymaktadır.

Tablo 1: Örneklem Grubunun “Müzik Derslerinin Daha Verimli Olması İçin, Özel Donanımlı Bir Müzik Dersliğine İhtiyaç Duyuyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik dersliğine ihtiyaç duyuyorum.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	0	0,0	4,89	0,34
Nadiren	0	0,0		
Bazen	1	1,2		
Sıklıkla	7	8,1		
Her zaman	78	90,7		

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2: Örneklem Grubunun “Haftada 1 Saatlik Ders Dilimi, Müzik Eğitimi Dersi Açısından Yeterli Gelmiyor” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik eğitimi dersi açısından yeterli gelmiyor.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	61	70,9	4,50	0,92
Nadiren	2	2,3		
Bazen	8	9,4		
Sıklıkla	13	15,1		
Her zaman	2	2,3		

Örneklem grubunun “haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik eğitimi dersi açısından yeterli gelmiyor” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 2’de verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 61’i (%70,9) haftada 1 saatlik ders dilimini müzik dersi için yetersiz bulmaktadır. Günümüzün gelişmiş ve çağdaş toplumlarında müzik eğitimi yaşamın bir parçası kabul edilerek, özellikle ilköğretimde önemli bir yere oturtulmuştur. Fransa’da anaokullarında ifade ve beceri derslerine ağırlık verilerek, çocuğun ileride seçeceği mesleğin belirlenmesine temel olacak yönlendirmeler daha anaokullarından başlayarak planlanmıştır. İlkokullarda ise haftada on saatlik ana dil Fransızca’ya karşı, altı saat müzik dersi verilmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3: Örneklem Grubunun “Müzik Dersi Müfredat Programını Tam Olarak Uygulayamıyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Müzik Dersi Müfredat Programını tam olarak uygulayamıyorum.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	22	25,6	3,69	0,09
Nadiren	5	5,8		
Bazen	23	26,7		
Sıklıkla	31	36,0		
Her zaman	5	5,8		

Örneklem grubunun “müzik dersi müfredat programını tam olarak uygulayamıyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 3’de verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 22’sinin (%25,6) hiçbir zaman, 31’inin de (%36,0) sıklıkla müzik dersi müfredat programını tam olarak uygulayamadıkları görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4: Örneklem Grubunun “Kendimi Mesleğimin Her Alanında Yeterli Hissediyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Kendimi mesleğimin her alanında yeterli hissediyorum.	(f)	(%)	X	ss
Hiçbir zaman	5	5,8	2,37	0,11
Nadiren	5	5,8		
Bazen	30	34,9		
Sıklıkla	23	26,7		
Her zaman	23	26,7		

Örneklem grubunun “kendimi mesleğimin her alanında yeterli hissediyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 4’de verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 30’u (%34,9) kendisini mesleğinin her alanında bazen yetersiz hissetmektedir. Oysa yeteneği, zekası ya da kişiliği bakımından birbirlerinden farklı olan öğrencilerin eğitiminde en önemli görev mesleki yeterliliği yüksek müzik öğretmenlerine düşmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5: Örneklem Grubunun “Aldığım Mesleki Eğitimin, Mesleki Yaşantımla Tamamen Örtüştüğünü Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Aldığım mesleki eğitimin, mesleki yaşantımla tamamen örtüştüğünü düşünüyorum.	(f)	(%)	X	ss
Hiçbir zaman	17	19,8	3,38	0,25
Nadiren	31	36,0		
Bazen	14	16,3		
Sıklıkla	16	18,8		
Her zaman	8	9,3		

Örneklem grubunun “aldığım mesleki eğitimin, mesleki yaşantıyla tamamen örtüşüğünü düşünüyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 5’de verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden sadece 8’i (%9,3) aldığı mesleki eğitimi kendi mesleki yaşantısı ile bağdaştırmaktadır. Alınan mesleki eğitimin mesleki yaşamda kullanılamaması, müzik öğretmenlerinde hayal kırıklığına yol açabilir. Bu durum, verdikleri hizmet kalitesini ve sergiledikleri kişisel başarı oranını düşürebilir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun “ilköğretim 1. kademe müzik dersine, sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir, görüşüne katılıyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 6’da verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 57’sinin (%66,3) önerme ile eş görüşte olması; çocukların ilgi ve yeteneklerini bulup, geliştirebilecekleri temel derslerden biri olan müzik dersi için olumlu bir sonuçtur.

Tablo 6: Örneklem Grubunun “İlköğretim 1. Kademe Müzik Dersine, Sınıf Öğretmeni Yerine Branş Öğretmeni Girmelidir, Görüşüne Katılıyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

İlköğretim 1. kademe müzik dersine sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir” görüşüne katılıyorum.	(f)	(%)	X	ss
Hiçbir zaman	3	3,5	4,44	0,98
Nadiren	3	3,5		
Bazen	4	4,7		
Sıklıkla	19	22,1		
Her zaman	57	66,3		

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 7: Örneklem Grubunun “Öğrenciler, Müzik Eğitimi Dersine, Diğer Derslere Verdikleri Kadar Önem Veriyorlar” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Öğrenciler, müzik dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem veriyorlar.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	31	36,0	4,17	0,76
Nadiren	41	47,7		
Bazen	13	15,1		
Sıklıkla	0	0,0		
Her zaman	1	1,2		

Örneklem grubunun “öğrenciler, müzik eğitimi dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem veriyorlar” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 7’de verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden sadece 1’inin (%1,2) önerme ile eş görüşte olduğu görülmektedir. Bu sorun, örneklem grubundaki müzik öğretmenlerinin iş motivasyonu ve iş doyumunu düzeylerinin düşük olabileceğini göstermektedir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun “veliler, veli toplantılarında, çocukları hakkında müzik öğretmenleri ile diyaloga girmiyorlar” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 44’ü (%51,2) veli toplantılarında veliler ile çocukları hakkında diyaloga girememektedir. Bu bulgu, müzik dersinin öğrencilerin yaratıcılık ve estetik yönünü geliştirmesi, diğer derslerde de başarılı olmaları yönünde etkili olması bakımından olumsuz bir sonuçtur.

Tablo 8: Örneklem Grubunun “Veliler, Veli Toplantılarında, Çocukları Hakkında Müzik Öğretmenleri İle Diyaloga Girmiyorlar” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Veliler, veli toplantılarında çocukları hakkında, müzik öğretmenleri ile diyaloga girmiyorlar.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	44	51,2	4,36	0,78
Nadiren	0	0,0		
Bazen	10	11,6		
Sıklıkla	31	36,0		
Her zaman	1	1,2		

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun “meb müzik ders kitabının, müzik eğitimi ve öğretimi için yeterli olduğunu düşünüyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 9’da verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden sadece 2’sinin (%2,3) önerme ile eş görüşte olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Örneklem Grubunun “MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitimi ve Öğretimi İçin Yeterli Olduğunu Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitim ve Öğretimi için yeterli olduğunu düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	33	38,4	2,13	0,11
Nadiren	21	24,4		
Bazen	21	24,4		
Sıklıkla	9	10,5		
Her zaman	2	2,3		

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun “toplumun müzik öğretmenlerine, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Örneklem Grubunun “Toplumun Müzik Öğretmenlerine, Diğer Branş Öğretmenlerine Kıyasla Daha Az Değer ve Önem Verdiklerini Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Toplumun Müzik Öğretmenlerine, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüyorum. (f) (%)	x	ss
Hiçbir zaman	0	0,0
Nadiren	0	0,0
Bazen	18	20,9
Sıklıkla	33	38,4
Her zaman	35	40,7

Bu tabloda; araştırmaya katılan müzik öğretmenleri arasında önerme ile eş görüşte olmayan müzik öğretmenin bulunmaması dikkat çekmektedir. Toplum olarak müzik eğitiminin, çocuk için ne kadar gerekli ve önemli olduğunu kavrayamamakta ya da önemseyememekteyiz. Müziğin önemli bir disiplin alanı, bir bilim dalı olduğunu kabul eden diğer dünya ülkelerinin tersine, ülkemizde müzik bir “eğlence aracı”, müzik dersi ise “eğlence dersi” olarak görülmektedir.

4.11. Onbirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 11: Örneklem Grubunun “Müzik Eğitim Ve Öğretimi İçin, Yerel Ezgiler İle Donatılmış, Türk Okul Müziği Metotlarının Gerekliliğine İnanıyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, “Türk Okul Müziği Metotları”nın gerekliliğine inanıyorum. (f) (%)	x	ss
Hiçbir zaman	1	1,2
Nadiren	5	5,8
Bazen	14	16,3
Sıklıkla	38	44,2
Her zaman	28	32,6

Örneklem grubunun “müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, Türk okul müziği metotlarının gerekliliğine inanıyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 11’de verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 28’i (%32,6) her zaman, 38’i (%44,2) sıklıkla Türk okul müziği metotlarının gerekliliğine inanmaktadır.

4.12. Onikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 12: Örneklem Grubunun “İlköğretim Müzik Eğitiminin, Sadece Blokflüt Öğretimine İndirgenerek Uygulandığını Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

İlköğretim Müzik Eğitimi”nin, sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	0	0,0	4,15	0,84
Nadiren	3	3,5		
Bazen	16	18,6		
Sıklıkla	32	37,2		
Her zaman	35	40,7		

Örneklem grubunun “ilköğretim müzik eğitiminin sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 12’de verilmiştir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenleri arasında önerme ile eş görüşte olmayan bulunmamaktadır.

4.13. Onüçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 13: Örneklem Grubunun “SBS Ve Benzeri Sınavlarda Müzik Dersi İle İlgili Sorulara Yer Verilmediği İçin; Öğrencilerin, Velilerin, Diğer Branş Öğretmenlerinin ve Okul Yöneticilerinin Müzik Dersini Sadece Eğlence Dersi Olarak Gördüklerini Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece “eğlence dersi” olarak gördüklerini düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
Hiçbir zaman	0	0,0	4,32	0,77
Nadiren	1	1,2		
Bazen	13	15,1		
Sıklıkla	29	33,7		
Her zaman	43	50,0		

Örneklem grubunun “sbs ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece eğlence dersi olarak gördüklerini düşünüyorum” önermesi ile ilgili görüşleri Tablo 13’de verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 43’ü (%50,0) her zaman müzik dersinin eğlence dersi olarak görüldüğünü düşünmektedir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu araştırmada örneklem grubundan elde edilen veriler neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. İlköğretim okullarında müzik öğretimi için gerekli olan alt yapı yetersizdir. Öğretmenlerin %54,7'si okullarında müzik dersliğinin bulunmadığını belirtmiştir. Bu oran müzik dersi programının uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel müzik eğitiminin, herkes için gerekli, zorunlu, sürekli ve kesintisiz olması nedeni ile ilköğretim okullarında müzik dersliklerinin olmaması müzik derslerinin uygulanmasındaki en önemli sorunların başında gelmektedir (Tarman, 2006). Tanyeli (2007), "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri" konulu bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; müzik öğretmenlerinin müzik dersinin etkinliklerini uygulama, müzik dersi müfredat programının uygulanması, müzik kitabının kullanımı, öğretim yöntem ve tekniklerin uygulanması, ölçme ve değerlendirmenin yapılması gibi çeşitli sorunlarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Ders saatlerinin yetersizliği, okullardaki araç-gereç eksiklikleri, sınıfların kalabalık olması, müzik dersi müfredat programındaki kuramsal bilgilerin çok olması ve öğrencilerin bu bilgilerin günlük yaşamda kullanılabilirliğini benimseyememesi, ders kitaplarının hedeflere ulaşmada yetersiz olması ve müzik dersliğinin olmaması gibi birçok faktörün bu konuda etkili olduğu görülmüştür.

2. Öğretmenlerin %55,8'inin görev yerlerinden memnun olmaları, %59,3'ünün iş arkadaşlarından, %43,0'ünün üstlerinden takdir görmesi müzik öğretmenlerinin mesleklerine olan heyecan ve ilgilerinin azalmaması yönünden olumlu bir sonuçtur. Ayrıca öğretmenlerin %91,9'unun maaşlarını yetersiz bulmalarına karşın %55,82'sinin ek iş yapmaması dikkat çeken bir sonuçtur.

3. Müfettiş denetiminden geçen öğretmenlerden %94,2'sinden sadece %5'inin müzik bilgisine sahip bir müfettiş tarafından denetlenmiş olması yapılan denetlemenin sağlıklı ve doğru olmadığı yönünde olumsuz bir sonuçtur. "Eğitsel müzik öğretiminin eksik yanlarından biri de, yeterli ölçüde denetleme ve değerlendirme olanaklarının bulunmamasıdır. Doğru bir denetleme ve değerlendirme yapılabilmesi için, bu işle görevlendirilen müfettişlerin müzik öğretmenlerinden her konuda daha iyi olmaları gerekmektedir" (Sun, 1969, s. 217).

4. Öğretmenlerden %28,0'inin erken emekli olmak istemesi, %40,7'sinin mesleklerini bir başkasına önermemesi, %26,7'sinin mesleğini, %30,2'sinin ise branşını değiştirmek istemesi müzik öğretmenlerinin müzik öğretim programı uygulamasında çeşitli sıkıntılar yaşadıklarını gösteren bir sonuçtur. Eğitim-Sen adına 2006 yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi sosyolog Prof. Dr. Adnan Gümüş'ün hazırladığı bir araştırmada çarpıcı sonuçlara ulaşılmıştır. İlköğretim il merkezlerinde okul başına 0,58 müzik öğretmeni (ancak 2 ilköğretim okulundan birinde 1 müzik öğretmeni) ve müzik öğretmeni başına 2.025 öğrenci düşmektedir. İlçelere ve köylere doğru gidildikçe, bu oranlar çok daha azalmaktadır (ilçe ilköğretim okullarında daha az, köy okullarında ise neredeyse hiç müzik öğretmeni bulunmamaktadır). Toplam kadro ağırlığının sadece %1,34'ünü müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

5. Öğretmenlerin %90,7'sinin müzik dersliğine ihtiyaç duyması, %70,9'unun haftada 1 saatlik müzik dersini yetersiz bulması, sadece %5,8'inin müfredat programını tam olarak uygulayabilmesi ilköğretim müzik eğitimi açısından olumsuz bir sonuçtur. İsveç, İngiltere, Japonya, Almanya, Romanya, Polonya, gibi ülkeler müzik eğitimini

anaokullarında başlayarak sistemli bir şekilde yürüten ülkelerdendir (Türkoğlu, 1983, s. 36). İlköğretim müzik eğitimi programını Kodaly kuramı üzerine kuran Macaristan Eğitim Bakanlığı'nda da müzik, matematik ve anadil ders saatleri eşit oranda dağıtılmış, müziğin eğitimdeki yerinin önemi vurgulanmıştır (Toksoy, 2005). "Müfredat programı, öğretimde temel görüşü, amaçları ilkeleri, uygulama yöntemlerini, araçlarını ve bunlara uygun olarak dağıtıcılığı belirleyen, bu nedenle eğitimi-öğretimi yönlendiren en önemli etkidir. Her dereceli okulda eğitim-öğretim, müfredat programına göre yürütülür" (Sun, 1969, s. 205). Akgün (2006), "Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden Ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları" konulu bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre; okulların hemen hemen hiç birisinde müzik dersliği bulunmadığı ve bu durumun ders işleyişini olumsuz yönde etkilediği; sınıflarda öğrenci sayılarının çok fazla olmasından dolayı, öğrencilerle bire bir ilgilenme ihtimali olmadığı; norm kadro fazlası uygulaması sebebiyle müzik öğretmenlerinin birden fazla okulda görevlendirildiği ve bunun sonucunda da müzik öğretmenlerinin verimsiz oldukları; müzik dersleri için okullarda müzik aletlerinin olmadığı; müzik derslerinin seçmeli hale getirilmesinin öğrencilerde isteksizlik yarattığı gibi çeşitli sorunlarla karşılaşılmıştır.

6. Öğretmenlerin sadece %5,8'inin mesleki anlamda kendilerini yetersiz hissetmeleri müzik dersinin uygulanması yönünde olumlu bir sonuçtur. %55,8'inin ise aldıkları lisans eğitimini mesleklerinde uygulayamamaları ya da kullanamamaları, lisans eğitiminde verilen müzik eğitiminin daha çok mesleğe yönelik olması gerekliliği yönünde önemli bir sonuçtur. Bulut (2008), "İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar" konulu bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmanın sonucunda; öğretmenlerin lisans eğitiminde almış oldukları Türk Sanat ve Türk Halk Müziği eğitimi, ikinci kademe müzik derslerine yansıtamamaları, programdaki konular, yıllık ders plan ağırlığı, ders saati, araç-gereç yetersizliği ve eğitim ortamı gibi birçok sorunlar da ortaya çıkmıştır.

7. Öğretmenlerin %66,3'üne göre ilköğretim 1. kademe müzik dersine sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir. Bu görüş, müzik eğitiminin ilköğretim çağındaki çocuk için önemli ve gerekli olduğuna dair bir göstergedir.

8. Öğretmenlerden sadece %1,2'sinin öğrencilerin müzik dersini diğer dersler gibi önemseyemediğini düşünmesi, %51,2'sinin velilerin kendileri ile veli toplantılarında görüşmediklerini belirtmesi ve toplumun müzik öğretmenlerine diğer öğretmenlere kıyasla daha az önem veriyor görüşünde birleşmeleri, müzik öğretmenlerinin iş motivasyonu açısından olumsuz bir sonuçtur.

9. Öğretmenlerin sadece %2,3'ü MEB ders kitaplarını, müzik eğitimi ve öğretimi için yeterli görmektedir. SUN, kitabın, öğretim araçlarının en önemlisi olduğunu; ilköğretim müzik ders kitaplarının yeterli sayıda ve nitelikte olmamakla birlikte, gereğinden çok müzik kuramları içinde bunalıcı, veriş yöntemlerinin yanlışlığı, şarkıların sevimsizliği vb. nedenlerden dolayı öğrenciyi müzikten soğutacak kadar kötü ve verimsiz olduğunu dile getirmiştir (Sun, 1969).

10. Öğretmenler arasında, ilköğretim müzik eğitiminin sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığı görüşünde birleşmeleri, müzik öğretimi programının tam olarak uygulanmadığını gösteren olumsuz bir sonuçtur. İlköğretim müzik derslerinde,

çocuklara sadece nota öğretmek, şarkı söyleyip çaldırmanın yanında, onlara, seviyelerine uygun, çeşitli müzik türlerinde müzikler dinletmek, çocukların müzik derslerine olan ilgilerinin artmasına ve derse aktif olarak katılmalarına olanak verecektir (Tanrıokur, 1998).

11. Öğretmenlerden sadece %1,2'sinin yerel ezgiler ile donatılmış Türk okul müziği metotlarının gerekliliğine inanmıyor olması, öğrencilerin bu ezgilerle öğretilen konuları daha çabuk öğrenebilmeleri ve öğretilen şarkıları daha çabuk seslendirebilmeleri açısından olumlu bir sonuçtur. Çünkü; Türkiye'de öğrencilerin içinde buldukları çevreler; coğrafya, tarihsel, kültür, sosyal vb. bakımlardan farklılıklar gösterdiği için, öğrenci, öncelikle kendi bölgesinin türkülerini duymakta, söylemekte, çalgısını dinlemekte, oyununu oynamakta, kısaca kendi bölgesinin değerleriyle, müziğiyle beslenmektedir. Bu bakımdan müzik öğretimi müfredatı, çevre müziğinin öğrenci üzerindeki etkisi düşünülerek hazırlanmalıdır. Ancak bugüne kadar yapılan müfredat programlarında Avrupalı toplumların halk ve okul müzikleriyle beraber onların majör-minör dizileri, anlayışı, beğenisi, Türk toplumu ile ilgisi olmayan, yabancı kalan her türlü değer temel alınmıştır. Ayrıca Türk Okul Müziği bestecilerini Avrupa müziklerine, okul şarkılarına ve marşlarına benzer müzikler yazmaya yöneltmiş, öğrenciyi kendi müziğine yabancılaştırarak Avrupalı toplumların müziklerini dinlemeyi, onların şarkılarını söylemeyi, onlara özenmeyi tek yol olarak benimsetmiştir (Sun, 1969).

12. Öğretmenlerin çoğunluğunun, SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için öğrencilerin-velilerin-diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece "eğlence dersi" olarak gördüklerini düşünmeleri iş motivasyonları açısından olumsuz bir sonuçtur. Oysa müzik insanın iç oluşumunu biçimlendiren ve davranışlarında değişiklik yaratabilen, fizyolojik ve psikolojik etkilere sahip olduğu için, bizim gibi çağdaş gelişimin gerisinde kalmış ülkelerde, toplumun ileriye yönelebmesinde etkin bir güçtür. Davranışlarda değişiklik yaratarak toplumu iyiye, ileriye yöneltme görevi, müziğin toplum yaşantısında işlevsel olmasını sağlayarak, toplumun gelişmesinin en önemli kaynağı olacaktır. Bu sebeple müzik, sadece bir lüks, bir eğlence aracı olarak değerlendirilmemelidir (SUN, 1969).

5.2. Öneriler

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerin dikkate alınması önem kazanmaktadır:

1. İlköğretim müzik dersinin tam olarak uygulanabilmesi için her ilköğretim okulunun donanımlı bir müzik dersliğine sahip olması gerekmektedir.

2. Müzik dersi öğretim programının amaçlarına ulaşabilmesi için okul yöneticilerinin ve diğer branş öğretmenlerinin müzik öğretmenlerine destekleyici yönde yaklaşımda bulunması önem içermektedir.

3. Müzik öğretmenlerinin en azından ek iş yapmaya ihtiyaç duymadan, hayat standartlarını karşılayabilecekleri ölçüde ekonomik yönden iyileştirmeye ihtiyaçları vardır.

4. Müfettişlerin sağlıklı ve doğru bir denetleme yapabilmesi için her konuda müzik öğretmenlerinden daha bilgili ve iyi olması gereklidir. Ayrıca müfettişlerin çok büyük

bir bölümünün branşının müzik olmadığı düşünülürken denetleme sonuçlarının sadece okul müdürlerince değil meslek kişilerince de değerlendirilmesi gerekmektedir.

5. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin azalmaması, mesleklerine karşı tükenmişlik hissine kapılmamaları ve motivasyonlarının artırılması için öncelikle MEB tarafından müzik öğretmenlerinin katılabilecekleri “Hizmetiçi Eğitim Programları” açılmalıdır. Ayrıca MEB’in ve belediyelerin destekleriyle kurulacak çeşitli orkestra ve koro topluluklarında müzik öğretmenlerinin görev alabilmelerinin sağlanması gibi girişimlerde bulunulmalıdır.

6. Müzik derslerinin haftada en az 2 saate çıkarılması ve ilköğretim birinci devreden itibaren müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi sağlanmalıdır.

7. Müzik dersinin uygulanmasında yaşanan sıkıntıları gidermek amacıyla müzik dersinin amaçları, uzmanlar ve alan öğretmenleri tarafından yeniden gözden geçirilerek öğretim programının bu doğrultuda düzenlenmesi gerekmektedir.

8. Müzik öğretmenliği lisans programlarında müzik öğretmeni adaylarına verilen eğitimin daha çok mesleki uygulama yönünde olması gerekmektedir.

9. Batı ezgilerinin yanı sıra yerel ezgilerle de donatılmış okul şarkı dağarcığına sahip “Türk Okul Müziği” metotları oluşturulmalıdır.

10. Müzik öğretmeni müzik derslerini sadece blokflüt eğitimi ile sınırlamamalı aynı zamanda öğrencinin aktif olarak derse katılımını sağlayacak farklı çalışmalarda bulunmalı ve gerek çalgısı gerekse sesi ile zevk (beğeni) eğitimine öncelik vermelidir.

11. Öğrencilerin-velilerin-okul müdürlerinin-diğer branş öğretmenlerinin-toplumun müzik derslerine yönelik bakış açılarını değiştirecek, müziğe olan ilgilerini artıracak ve müzik eğitiminin sahip olduğu işlevleri anlatacak cd-kitap gibi çalışmaların yapılması gerekmektedir.

12. Okul yöneticilerinin-müfettişlerin-diğer branş öğretmenlerinin-velilerin, müzik dersinin bir “eğlence dersi” olmadığı, öğrencilerin yaratıcılık ve estetik yönünü geliştirdiği, diğer derslerde de başarılı olmaları yönünde etkili bir ders olduğu konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

13. İlköğretim müzik dersi öğretim programının uygulanabilirlik, anlaşılabilirlik yönleri açısından tekrar gözden geçirilerek görev başındaki müzik öğretmenlerinin de görüşleri ve düşünceleri doğrultusunda geliştirilmesi gerekmektedir.

14. MEB Müzik İlköğretim Öğretmen Kılavuz Kitabının müzik öğretmenlerinin tam olarak yararlanabileceği biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

15. Müzik dersinin en az diğer branş dersleri kadar önem ve değer görebilmesi için SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akgün, G. (2006), *Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları*, Kastamonu Eğitim Dergisi, 14 (2): 647–652.
- Baltaş, A. (1992), *Öğrenme ve Sınavlarda Üstün Başarı*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Başaran İ. E. (1994), *Eğitime Giriş*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Bulut, D. (2008), *İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar*, C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 32 (1): 149–161.
- Etike, S. (1995), *Sanat Eğitimi Yazıları*, Ankara: Yüksel Matbaası.
- Gümüş, A. (2007), *Türkiye’de Sanat Eğitiminin Adı Var Kendisi Yok*, Erişim tarihi: 18.05.2009, www.egitimsen.org.tr/index.php?yazi=1456-28k.
- Güngör, N. (1990), *Sosyokültürel Açından Arabesk Müzik*, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Munch, C. (2008), *Ben Bir Orkestra Şefiyim*, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Say, A. (2001), *Müzik Öğretimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sun, M. (1969), *Türkiye’nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları*, Ankara: Kültür Yayınları.
- Tanrıkorur, C. (1998), *Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler*, İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Tanyeli, D. (2007), *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tarman, S. (2006), *Müzik Eğitiminin Temelleri*, Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Toksoy, A. C. (2005), *Günümüz Müzik Eğitiminde Kullanılan Metotlar ve Yaklaşımlara Genel Bir Bakış*, Müzik ve Bilim Dergisi, 4: 45-49.
- Türkoğlu, A. (1983), *Fransa, İsveç ve Romanya Eğitim Sistemleri*, Ankara: Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Uçan, A. (1997), *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1999), *İlköğretimde Müzik Öğretimi*, Burdur: Modül 9. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.